

mikamariin valtuustossa vireille pannun ehdotuksen, joka koski Kasarminkadun kansakoulutalon Kasarmintorin puoleisen siiven uudestaanrakentamista.

Kasarminkadun kansakoulutalon korjaukset. Kansakoulujen tarkastajan filosofianmaisteri V. W. Öhbergin esityksestä rahatoimikamari oli määrännyt, että rakennuskonttorin samalla kun Kasarminkadun kansakoulutalon pohjoiseen siipeen aikaisemmin tehdyn päätöksen mukaisesti asetettiin uudet välikatot, myöskin tuli antaa korottaa mainittuja välikattoja. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ kamarin toimenpiteen.

Katajanokalla olevien rakennusten myynti. Tehdyistä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ²⁾ rahatoimikamarin kaupungin laskuun myymään Katajanokan talojen n:ot 14, 84 ja 86 rappeutuneet rakennukset velvoittamalla ostajat poistamaan ne paikoiltaan.

Kaakeliuunin rakentaminen raatihuoneeseen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ sallia, että raatihuoneen eteishuoneeseen laaditun piirustuksen mukaisesti rakennettiin kaakeliuuni.

Kaupunginvaltuuston istuntosalin valaistus. Kaasuvalaistusosakeyhtiön isännöitsijän anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto oikeutti ⁴⁾ mainitun yhtiön kokeeksi asettamaan valtuuston istuntosaliin kaksi yhtiön omistamaa n.s. Siemensin ventilatiokaasulamppua käytettäväksi toistaiseksi siellä olevien kaasukuuruunujen sijasta.

Huoneiston luovuttaminen asevelvollisten katsastusta varten. Läänin kuvernöörin tiedusteltua, suostuiko kaupunki luovuttamaan huoneiston Helsingin arvannostoalueen asevelvollisten katsastusta varten, valtuusto päätti ⁵⁾ vastaukseksi kirjelmässä ilmoittaa, ettei kaupungilla ollut sopivaa huoneistoa käytettävänä tähän tarkoitukseen.

Huoneiston vuokralleotto elintarpeiden tarkastusasemalle. Terveystoimituslautakunnan esityksestä, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ 1,000 markan vuosivuokrasta viiden vuoden ajaksi vuokrata huoneiston elintarpeiden tarkastusasemalle etelä Esplanaadikadun talosta n:o 2.

Kaivopuiston rakennusten vuokralleanto. Tehdyistä esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ⁷⁾ rahatoimikamarin huutokaupalla tai hankkien sinetöityjä tarjouksia antamaan Kaivohuoneen vuokralle huhtikuun 1 p:stä 1887 joulukuun 1 p:ään 1891 sekä luovuttamaan Kaivopuiston kylpylaitoksen ja uimahuoneet tohtori W. Djakoffskylle toukokuun 1 p:stä samaan päivään vuonna 1888 5,000 markan vuokramaksusta sekä sikäläisen keilaradan viinuri N. Håkanssonille niinikään yhdeksi vuodeksi lukien tammikuun 1 p:stä 1887 600 markan vuokramaksusta.

4. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmus. Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ vtt Grönqvistin ja Höijerin sekä heidän varamieheksen vtn Sandbergin.

Vesijohdon ulottaminen Katajanokan lääninvankilaan. Yleisten raken-

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 27 §. — ²⁾ S:n 22 p. kesäk. 17 §. — ³⁾ S:n 7 p. syysk. 32 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. jouluk. 7 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. maalisk. 7 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. helmik. 12 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. jouluk. 22 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. tammik. 3 §.

nusten yllhallituksen anottua rahatoimikamarilta, että kaupungin vesijohto ulotettaisiin ehdotettuun uuteen lääninvankilaan Katajanokalle, kaupunginvaltuusto kamarin esityksestä päätti ¹⁾, että vesijohtoa jatkettaisiin Länt. Satamakadulta Kauppa- ja Lyökkisaarenkatuja pitkin lääninvankilan alueelle ehdoin, että valtio sitoutui vankilan puolesta kymmenen vuoden aikana maksamaan vuotuisena vedenkulutusmaksuna rahamäärän, joka vastasi vähintään 8 % johdon aiheuttamista kustannuksista. Tämän vesijohtotyön suorittamista varten valtuusto sen ohessa myönsi 16,000 markan määrärahan otettavaksi niistä varoista, jotka valtuusto oli päättänyt ²⁾ ottaa lainaksi vesijohtoverkon laajentamista varten.

Myöhemmin ilmoitettiin ³⁾ senaatin valtuuttaneen yllhallituksen antamaan vaaditun takuusitoumuksen.

Vesijohdon ulottaminen Lapinlahteen, Sörnäsiin ja Munkkisaarensalmeen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 lähettänyt ⁴⁾ rahatoimikamarin antaman lausunnon vesijohdon jatkamisesta Lapinlahteen, Sörnäsiin ja Munkkisaarensalmeen talousarviovaliokuntaan. Sitten kun valiokunnan tästä asiasta antama mietintö ⁵⁾ vuonna 1886 oli saapunut valtuustolle ja se oli julkaistu ⁶⁾ painosta, valtuusto päätti ⁷⁾ hyväksyen valiokunnan ehdotuksen:

1) antaa ulottaa kaupungin vesijohdon Sörnäsin kuritushuoneen ja Sörnäsin osakepanimon hallussa olevien alueiden rajaan, Lapinlahden hoitolaitoksen rajaan sekä Munkkisaarensalmeen asti, itsekunin laajennuksen kohdalta sellaisin ehdoin, että valtio ja Sörnäsin osakepanimo niiden yhteisestä johdosta vankilan ja panimon alueille takasivat kaupungille yhteensä vähintään 12 % perustamiskustannuksesta vastaavan vuotuisen tulon, että valtio niinkään Lapinlahden sairaalan puolesta takasi kaupungille sairaalan alueelle ulotetusta johdosta vuositulon, joka vastasi vähintään 12 % perustamiskustannuksesta, sekä että Munkkisaaren tehdasyhtiö sitoutui kymmenen vuoden aikana suorittamaan kaupungille vuotuista vedenkulutusmaksua määrän, joka vastasi vähintään 8 % kustannuksista, jotka aiheutuivat vesijohdon ulottamisesta Munkkisaarensalmeen;

2) hankkia varat näiden vesijohtotöiden suorittamiseen ottamalla lainan kahta vuotta pitemmin suoritusajoin;

3) kehoittaa rahatoimikamaria hankkimaan asianomaisilta vankilan ja sairaalanhallituksilta sekä Sörnäsin osakepanimolta ja Munkkisaaren tehdasyhtiöltä takaussitoumukset edellä mainituista korkotuloista;

4) sen jälkeen kun tällaiset takuussitoumukset oli annettu, anoa maistraatilta kaupunginvaltuuston lisäjäsenten vaalin toimittamista ratkaisemaan kysymystä varojen hankkimisesta kyseisiä vesijohtoverkon laajennuksia varten; sekä

5) kehoittaa rahatoimikamaria sen arvioidessa sen lainan määrää, jonka kaupunki lähitulevaisuudessa aikoi ottaa, huomioimaan myöskin 150,000—200,000 markan määrän vesijohtoverkon vastaisiin laajennuksiin.

Myöhemmin rahatoimikamari ilmoitti ⁸⁾, että Sörnäsin osakepanimo ja Sörnäsin kuritushuoneen hallitus olivat antaneet vaaditut takaussitoumukset ja niissä sitoutuneet kumpikin puolella määrällä vastaamaan vaaditusta takausmäärästä; myöskin Munkkisaaren tehdasyhtiö oli antanut vas-

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. kesäk. 1 §. — ²⁾ Ks. s. 139. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 9 §. — ⁴⁾ Ks. s. 71. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 6. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 16 p. helmik. 18 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. maalisk. 3 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. kesäk. 2 §.

taavan sitoumuksen, jota vastoin Lapinlahden hoitolaitokselta kertomusvuoden kuluessa ei saapunut sitoumusta.

Vesijohdon ulottaminen Leppäsuon huvilaan. Puutarhuri M. G. Steniuksen anottua rahatoimikamarilta, että kaupungin vesijohto ulotettaisiin hänelle vuokrattuun Leppäsuon huvilaan, kaupunginvaltuusto kamarin esityksestä päätti ¹⁾, että vesijohtoa sen Lapinlahdenkadulla olevasta silloisesta päätekohtasta oli jatkettava tätä katua pitkin Leppäsuon huvilan rajalle ja viemärijohto laskettava samalle matkalle ehdoin, että hakija sitoutui vuosittain suorittamaan kaupungille vedenkulutuksesta maksua vähintään 200 markkaa, ja myönsi tähän tarkoitukseen 2,675 markan suuruisen määrärahan, mistä määrästä vesijohdon kustannukset, 2,200 markkaa, oli maksettava niistä varoista, jotka valtuusto oli päättänyt ²⁾ ottaa lainaksi vesijohtoverkon laajentamista varten.

Neitsytpolun katuprofiili. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ rakennuskonttorin lähettämän profiilipiirustuksen, joka esitti Neitsytpolun suunniteltua tasoittamista.

Fredrikinkadun eteläpäässä olevan kallion louhiminen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ 500 markan määrärahan Fredrikin-, Punavuoren- ja Ratakatujen välillä olevan kallion louhimista varten.

Lupa ajoneuvoilla liikkumiseen Kaisaniemen puiston teillä ja vesijohdon ulottaminen puistoon. Kaisaniemen keilarata osakeyhtiö ja ravintoloitsijatar A. Hammarlund olivat anoneet lupaa liikkumiseen ajoneuvoilla Kaisaniemen puistossa sekä vesijohdon ulottamista puistoon, mitkä anomukset kaupunginvaltuusto vuonna 1885 oli lähettänyt ⁵⁾ rahatoimikamariin. Kamarin asiasta antaman lausunnon mukaisesti valtuusto vuonna 1886 epäsi ⁶⁾ nämä anomukset.

Kaupungin vastaiset satamarakennukset. Myöntäessään määrärahan Makasiinirantakadulla Eteläsatamassa suoritettavia ruoppaustyitä varten kaupunginvaltuusto vuoden 1887 talousarvion järjestyksessä päätti ⁷⁾ kehoittaa rahatoimikamaria niissä tutkimuksissa, jotka rantalaiturin kestävyyttä silmällä pitäen oli toimitettava mainittujen töiden suorittamismahdollisuuksien selville saamiseksi, myös kohdistamaan huomionsa kaupungin vastaisia satamarakennustyitä koskevan kysymyksen periaatteellisen ratkaisemisen välttämättömyyteen.

Sörnäsin satamansuun ruoppaaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuoden 1886 talousarvion järjestyksen yhteydessä antanut rahatoimikamarille tehtäväksi ⁸⁾ mainitun vuoden kesän aikana urakalla ruoppauttaa m.m. Sörnäsin sataman suun ja tätä tarkoitusta varten lisännyt aikaisemmin tätä ruoppaustyötä varten myönnettyä 35,000 markan määrärahaa 15,000 markkaa. Tämän johdosta kamari esitti, että valtuusto valtuuttaisi kamarin uskomaan Sörnäsin lastauspaikan ruoppaamisen riittävän syväksi urakalle sigtunalaiselle toimimelle Emil W. Edlingille ja W. E. Sucksdorffille tämän määräämillä ehdoilla sekä myöntäisi työn suorittamiseen kaupungininsinöörin laatiman ehdotuksen mukaisesti vieläkin 15,000 markan lisämäärärahan. Kokonaiskustannukset kaupungininsinööri oli edellyttäen, että varastopaikkana käytettiin Itäisen viertotien ja Hakaniemen huvilan välistä matalaa lahtea, arvioinut seuraavasti:

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. 7 p. syysk. 26 §. — ²⁾ Ks. s. 143. — ³⁾ Valt. pöytäk. 16 p. helmik. 11 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. maalisk. 15 §. — ⁵⁾ Ks. s. 76. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 18 p. toukok. 15 §. — ⁷⁾ S:n 28 p. jouluk. 3 §. — ⁸⁾ Ks. s. 75.

5,000 kuutiosylen maamäärän ruoppaaminen, kuljetus ja varastoiminen	Smk 52,600: —
4 proomun kuntoon paneminen	» 2,000: —
2 proomun vuokra	» 2,000: —
Patorakennus varastopaikan eteen	» 4,600: —
Ruoppaus padon edustalla	» 1,000: —
Viemäriumpu varastopaikan läpi	» 900: —
Arvaamattomiin tarpeisiin	» 1,900: —
	<hr/>
Yhteensä	Smk 65,000: —

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ kaikilta osiltaan rahatoimikamarin esityksen sillä ehdolla, että kamarin ja mainitun toiminnan kesken päästiin yksimielisyyteen sen eri korvauksen määrästä, jota toiminimi oli vaatinut lisääntyneestä työstä siinä tapauksessa, että paikalla havaittiin olevan kalliota, kiveä tai soraa; lisämääräraha oli suoritettava valtuuston käyttövaroista.

Uuden patolaitteen rakentaminen ja Hakaniemenlahden täyttämisen. Sen jälkeen kun Hakaniemenlahden poikki rakennettu patolaitte²⁾ oli murtunut ruoppausmassan painosta, kaupunginvaltuusto päätti³⁾ rahatoimikamarin esityksestä, että Pienen Siltasaaren ja Hakaniemen huvilan rannan välille rakennettaisiin uusi patolaitte ja tämän sisäpuolella oleva lahti samoinkuin vastedes myöskin Pienen Siltasaaren länsipuolella oleva lahti vähitellen täytettäisiin kamarin asettaman valiokunnan laatiman ehdotuksen mukaisesti.

Kahden pääviemärin y.m. rakentaminen. Rahatoimikamari oli merkinnyt vuoden 1887 talousarvioehdotukseen määrärahat Korkeavuoren-, Vuorimies-, Kasarmin-, Tarkka-ampuja- ja Sepänkatujen alla suoritettavia viemäri- ja vesijohtotöitä varten. Kun nämä työt liittyivät kahden kaupungininsinöörin toivottaviksi katsoman »kokoojakanavan» rakentamiseen ja kaikki puheena olevat työt tuntuivat olevan sitä laatua, ettei niitä voitu kustantaa verotusvaroilla eikä varsinaisen kaupunginvaltuuston päätöksen nojalla, valtuusto talousarviovaliokunnan mietinnössään⁴⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti päätti⁵⁾ talousarviota käsiteltäessä poistaa kyseiset määrärahat talousarviosta ja samalla kehoittaa kamaria antamaan valtuustolle täydellisen suunnitelman, jonka mukaan pääkanavat olisi rakennettava ja niihin kenties liittyvät pienemmät viemäri- ja vesijohtotyöt suoritettava, ynnä ehdotuksen varojen hankkimisesta näitä yrityksiä varten, minkä jälkeen maistraatilta anottaisiin valtuuston lisäjäsenten vaalin toimittamista asian käsittelyn jatkamista varten.

Kasarminatorin teurastajamyymäläin poistaminen. Vtn Stjernvallin valtuustolle antaman esityksen, joka koski Kasarminatorin teurastajamyymäläin poistamista, kaupunginvaltuusto lähetti⁶⁾ rahatoimikamariin kehoittaen tätä antamaan siitä lausunnon talousarviovaliokunnalle. Sen jälkeen kun kamari oli lausunnossaan huomauttanut, että mainitut myymälät voitiin poistaa ilman että siitä aiheutui kaupungille eri kustannuksia, jos ne myytiin ja kertyvät varat käytettiin kadun alla olevien holvien umpeen

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. helmik. 14 §. — ²⁾ Ks. ylemp. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26 p. lokak. 21 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 3 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. jouluk. 31 §.

muuraamisesta, Kasarminkadulla toria vastassa olevan tukimuurin väli-aikaisesta korjaamisesta sekä kaidepuun asettamisesta mainitun kadun varrella olevalle muurille aiheutuvien kustannusten peittämiseen, valtuusto päätti¹⁾ talousarviovaliokunnan mietinnössään²⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti talousarvion järjestelyn yhteydessä antaa kamarille tehtäväksi järjestää paikan, jolla teurastajamyymälät olivat, kamarin lausunnossaan ehdottamalla tavalla.

Hietalahdessa olevan vajan lunastaminen. Skärgårdstrafikaktiebolaget-yhtiön tarjouksen myydä kaupungille 258 markan korvauksesta yhtiön omistaman Hietalahdensataman maihinlaskusillan viereisellä rantalaiturilla olevan vajarakennuksen valtuusto ensin lähetettyään³⁾ sen rahatoimikamariin tämän kielteisen lausunnon mukaisesti epäsi⁴⁾.

Kaupungin metsien hoitosuunnitelma. Viitaten syyskuun 3 p:nä 1886 annettuun uuteen metsälakiin maistraatti anoi, että kaupunginvaltuusto valtuuttaisi rahatoimikamarin antamaan rakennuskonttorin kartoittaa kaikki ne kaupungin lahjoitetuilla mailla olevat metsäalueet, joiden hoitoa maistraatin oli valvottava, sekä vahvistamaan sen hoitosuunnitelman, jota oli noudatettava kaikilla metsäpalstoilla, joita ei ollut luovutettu yksityisille. Rahatoimikamari, johon asia oli lähetetty⁵⁾, ilmoitti, että v. t. metsänhoidon neuvoja T. A. Cannelin valtuuston vuonna 1884 tekemän päätöksen⁶⁾ johdosta oli kamarin toimeksiannosta vuonna 1885 laatinut kaupungin metsien jaoitus suunnitelman, jonka laatimisessa oli kohdistettu huomio metsänhakuun tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Tästä suunnitelmasta olivat kaupungininsinööri F. O. Ehrström ja ylimetsänhoitaja, hovineuvos C. J. Nummelin antaneet lausuntonsa, minkä jälkeen kamari pääkohdittain oli hyväksynyt suunnitelman. Sen ohessa kamari oli pyytänyt v. t. metsänhoidon neuvoja Cannelinia vuonna 1886 ja mahdollisesti myöhemminkin antamaan siten hyväksytyyn hoitosuunnitelman toteuttamista koskevia tarpeellisia ohjeita. Jo aikaisemmin kamari sitäpaitsi oli ryhtynyt kyseisten metsäalueiden kartoittamista tarkoittaviin toimenpiteisiin, mitä työtä ei kuitenkaan vielä ollut ehditty suorittaa loppuun. Lähettäessään valtuustolle hoitosuunnitelman ehdotuksen ja siitä annetut lausunnot kamari samalla esitti, että valtuusto vahvistaisi suunnitelman noudatettavaksi muutamin muutoksin.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi⁷⁾ kaupungin metsien hoitosuunnitelman seuraavin, osin edellä mainituissa lausunnoissa esitetyin, osin rahatoimikamarin ehdottamin muutoksin ja lisäyksin, nim.:

että jakolinjoja auki hakattaessa ei saanut loukata asianomaisten vuokraajain oikeutta;

että metsien vartiointia ja hoitoa varten toistaiseksi oli säilytettävä ylimetsänvartija ja kaksi alimetsänvartijaa;

että tilain ja huvilain kaunistamistarkoituksessa suoritettun metsänhakkauksen aina tuli tapahtua kaupunginpuutarhurin ohjeiden mukaisesti; sekä

että hakattua puutavaraa, joka oli luetteloitava ja arvioitava, ei saanut myydä, vaan että se oli etusijassa käytettävä osin polttoaineksi Vanhassakaupungissa olevassa vesijohdon pumppulaitoksessa, osin kaupungin töihin, kuitenkin siten, että mainittuun pumppulaitokseen ei ollut kuljetettava sellaista puutavaraa, joka kuljetuskustannukset huomioon ottaen edullisemmin voitiin myydä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 3 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26. — ³⁾ S:n 20 p. huhtik. 4 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. toukok. 12 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. lokak. 13 §. — ⁶⁾ Ks. s. 22. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 18 §. Suunnitelmaa ei ole liitetty pöytäkirjaan, eikä se ole ollut muualtakaan löydettävissä.